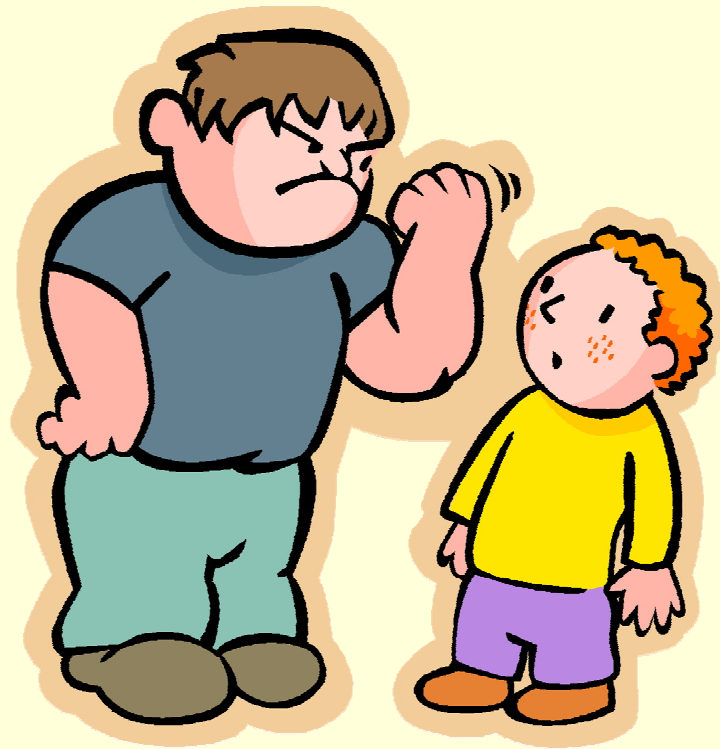

Η ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙ

«Ο ΣΙΩΠΗΛΟΣ ΕΦΙΑΛΤΗΣ»

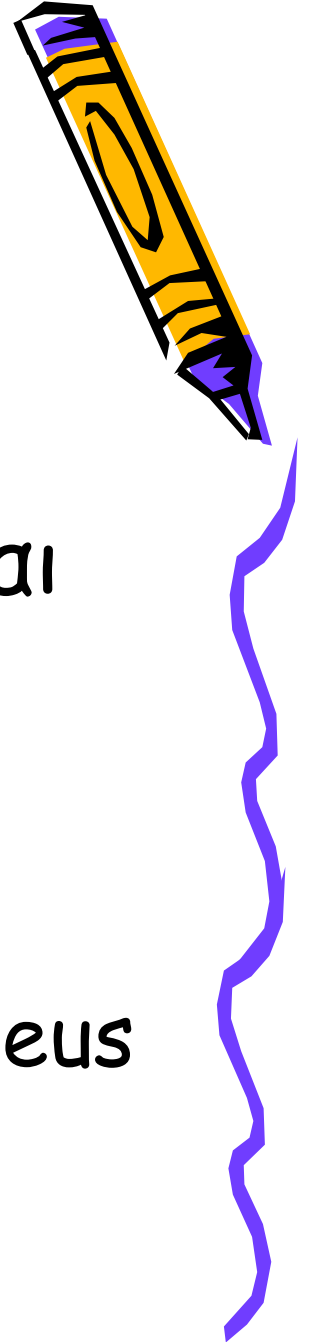
Ντολότες Πρωταγόρα-Λιανού

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ (BULLYING)

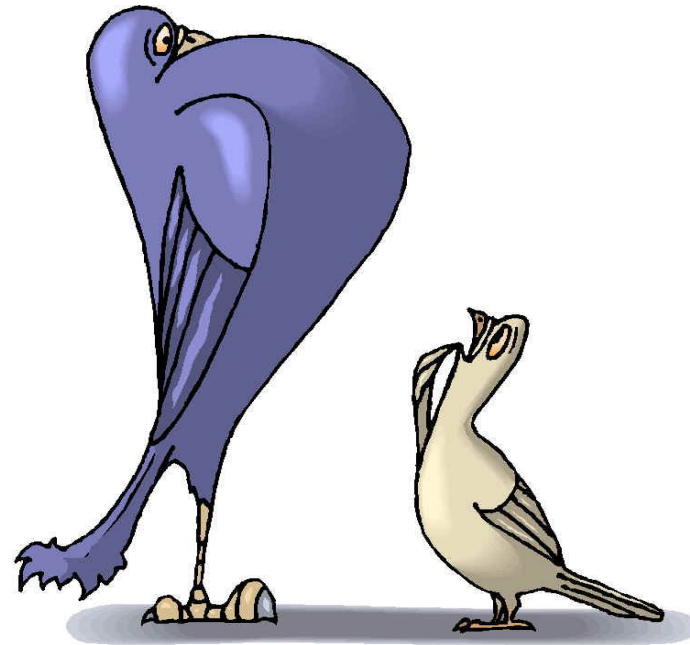
Ένα άτομο υφίσταται εκφοβισμό όταν εκτίθεται επανειλημμένα και για μακρό χρονικό διάστημα σε αρνητικές πρακτικές εκ μέρους ενός ή περισσότερων άλλων.

Dan Olweus

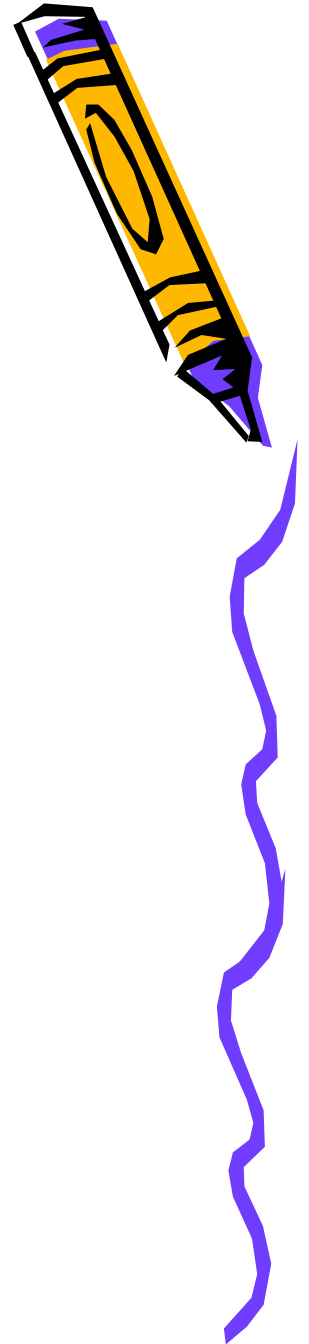
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ:

- Έλλειψη ισορροπίας ισχύος μεταξύ των εμπλεκομένων.
- Ηθελημένη προξένηση βλάβης ή δυσφορίας

ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ

- Θύματα
- Θύτες
- Προκλητικά θύματα
- Θεατές

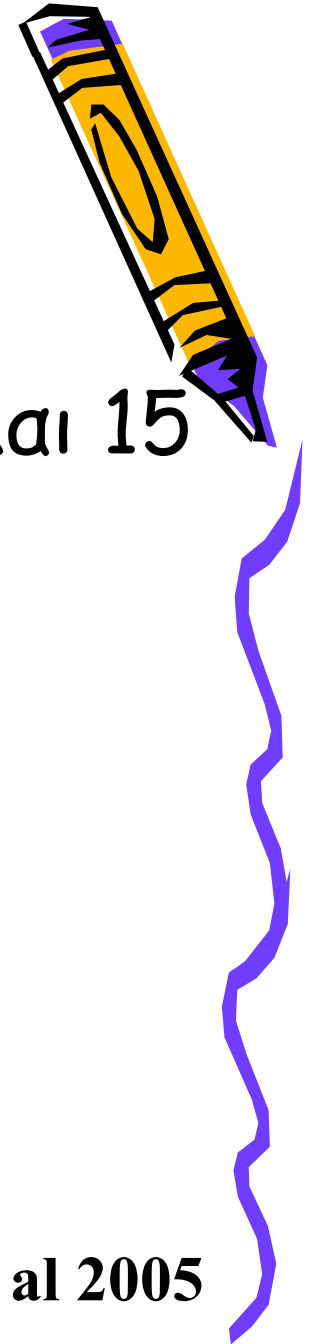

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

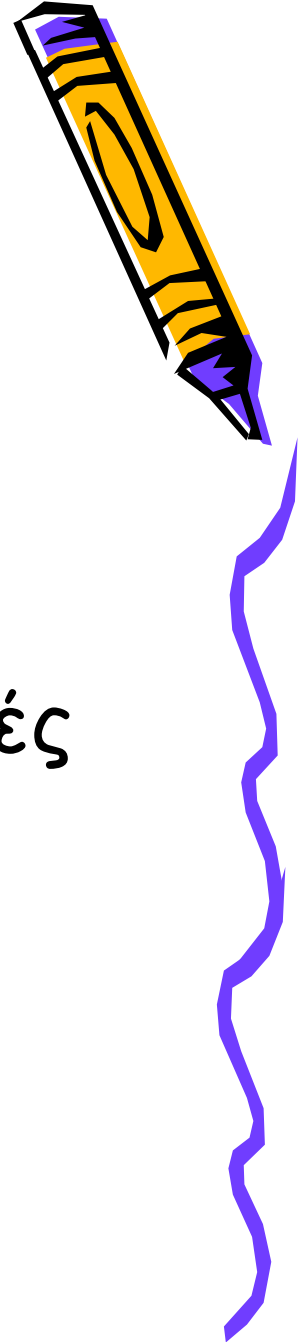
- 123 000 παιδιά ηλικίας 11, 13 και 15 ετών σε 28 χώρες
- Μέση συχνότητα :
Αγόρια 18.4%
Κορίτσια 15.2%
- Ελλάδα (N= 4299)
Αγόρια 12.4%
Κορίτσια 8.1%.
- Η Ελλάδα 22-ρη σε συχνότητα

Pernille et al 2005

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

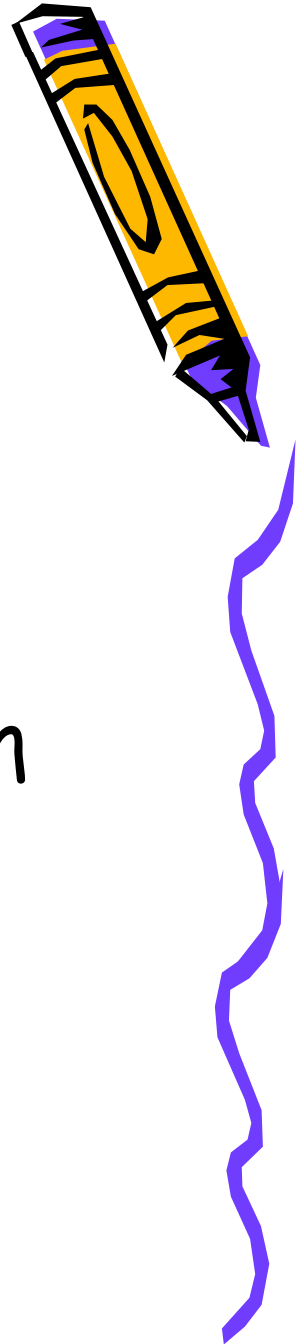
- Μικρότερες σχολικές ηλικίες > μεγαλύτερες ηλικίες
- Αγόρια > κορίτσια
- Αγόρια : Σωματική βία > λεκτικές επιθέσεις
- Κορίτσια : Λεκτικές επιθέσεις, κοινωνικός αποκλεισμός > σωματική βία

say no to bullying

ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΓΙΑ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΟΥΣ

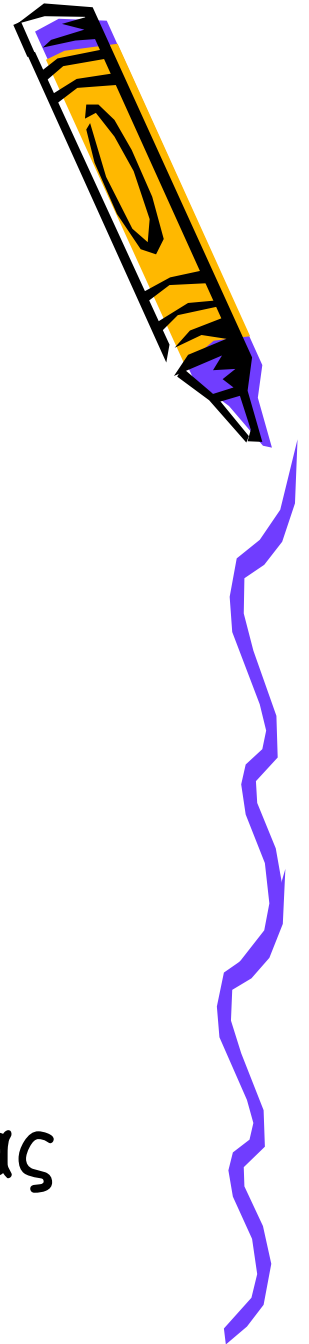

- Παχύσαρκα παιδιά
- Παιδιά με κοντό ανάστημα
- Αγόρια με χαμηλή μυϊκή δύναμη
- Ομοφυλόφιλοι έφηβοι
- Κοινωνικές μειονότητες
- Παιδιά με χρόνια προβλήματα υγείας

ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΓΙΑ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΟΥΣ

Παιδιά με ειδικές ανάγκες

- Σωματικές αναπηρίες
- Μαθησιακές δυσκολίες
- Διαταραχές του λόγου
- Σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής/ υπερκινητικότητας

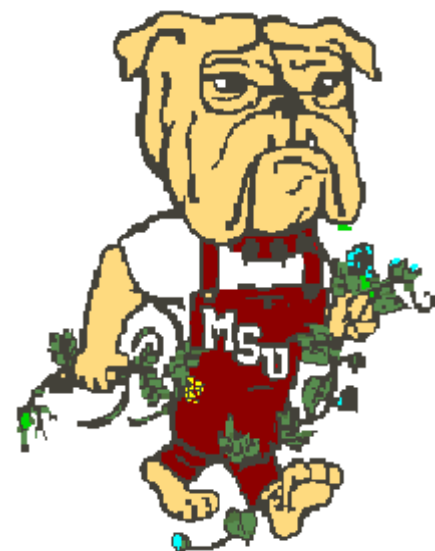
Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΤΗΤΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

- Ανασφάλεια σε καινούργια περιβάλλοντα
- Υπερβολική αντίδραση στο stress
- Υποτίμηση των δυνάμεων τους
- Δυσκολία στην δημιουργία κοινωνικών επαφών
- Δυσκολία στη διαχείριση συγκρούσεων

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Ευερεθιστότητα κι εύκολες εκρήξεις θυμού
- Θετική στάση απέναντι στη βία
- Έλλειψη ενσυναίσθησης
- Αδιαφορία για επιπλήξεις από ενήλικους

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα
- Έλλειψη θετικού συναισθηματικού δεσμού του γονέα με το παιδί
- Αυταρχικές μέθοδοι διαπαιδαγώγησης
- Ανεκτική στάση απέναντι στη βίαιη συμπεριφορά του παιδιού

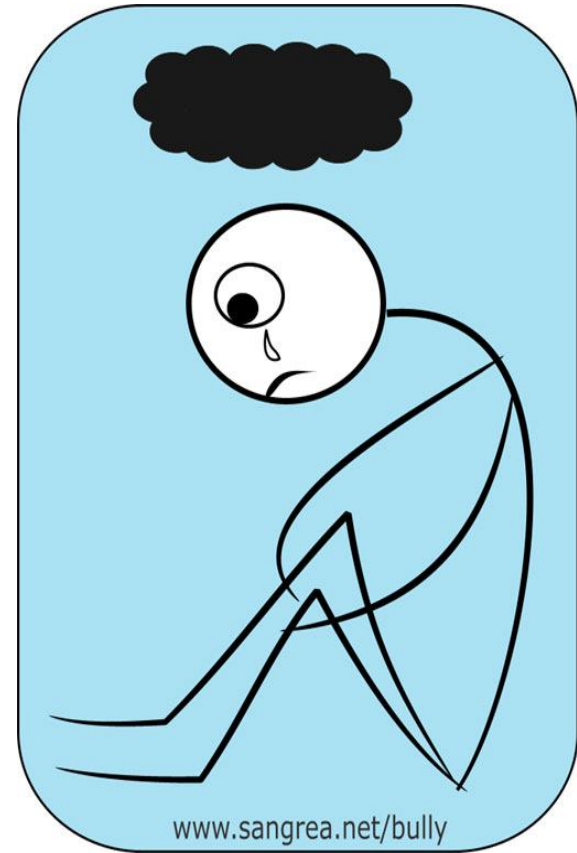
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

	<u>ΘΥΜΑ</u>	<u>ΜΑΡΤΥΡΑΣ</u>
Κεφαλαλγίες	16%	6%
Προβλήματα ύπνου	42%	23%
Κοιλιακά άλγη	17%	9%
Νυχτερινή ενούρηση	13%	7%
Άγχος	28%	10%
Ψυχική δυσφορία	23%	5%
Κλίμακα κατάθλιψης		
μέτρια ένδειξη	49%	16%
ισχυρή ένδειξη	16%	2%

Fekkes et al. 2003

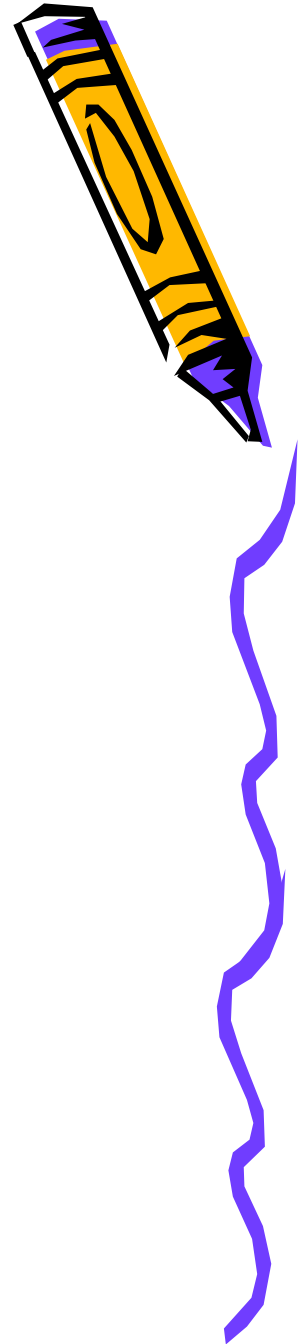
Ψυχική Υγεία : Θύματα

- Αίσθηση μοναξιάς
- Χαμηλή αυτό-εκτίμηση
- Απουσίες από το σχολείο
- Αυτοκτονικός ιδεασμός
- αυτοκτονία

Θετική σχέση μεταξύ εκφοβισμού και συμπτωμάτων σωματικής ή ψυχικής υγείας:

1. Στα δυο φύλα
2. Σε όλες τις ηλικίες
3. Με όλες τις μορφές εκφοβισμού
4. Σε όλες τις χώρες

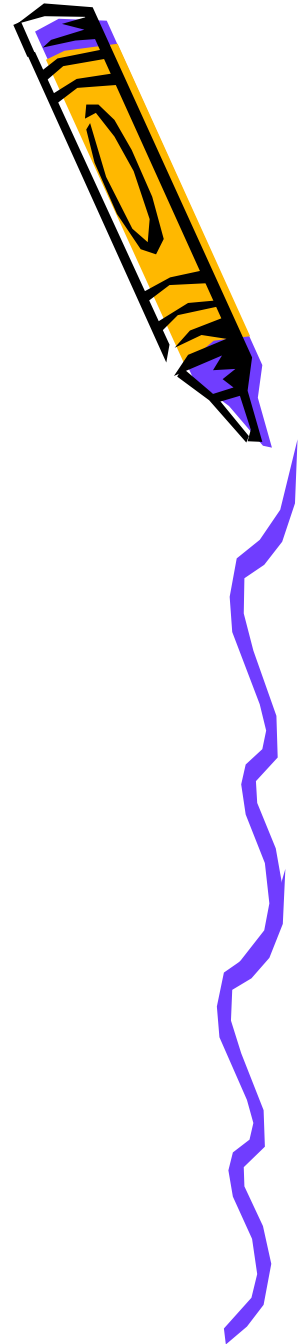
Σωματική Υγεία : Επιθετικά Παιδιά

- Συχνότητα προβλημάτων υγείας= άλλα παιδιά
- Αυξημένη συχνότητα ανθυγιεινών συνηθειών:
 - ✓ Κάπνισμα
 - ✓ Κατανάλωση οиноπνεύματος, ναρκωτικών
 - ✓ Άρνηση χρήσης κράνους ή ζώνης ασφαλείας

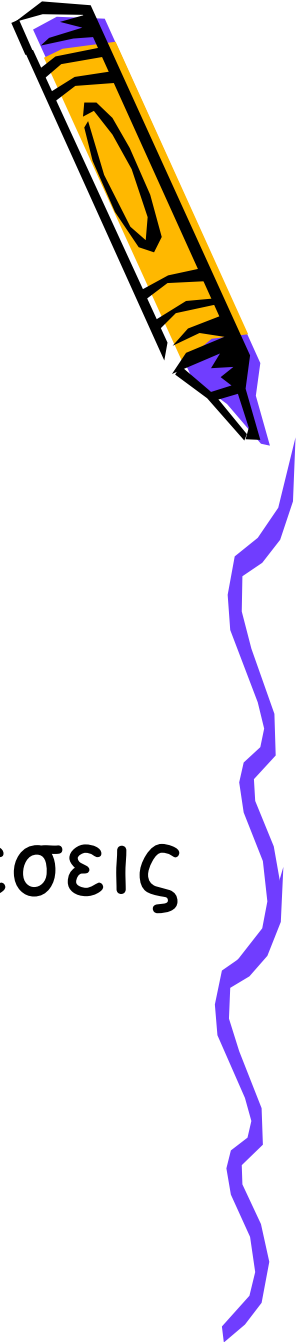
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Νηπιαγωγείο ➡ Δημοτικό ➡
Γυμνάσιο ➡ Λύκειο ➡
Ενήλικη ζωή

ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ: ΘΥΜΑΤΑ

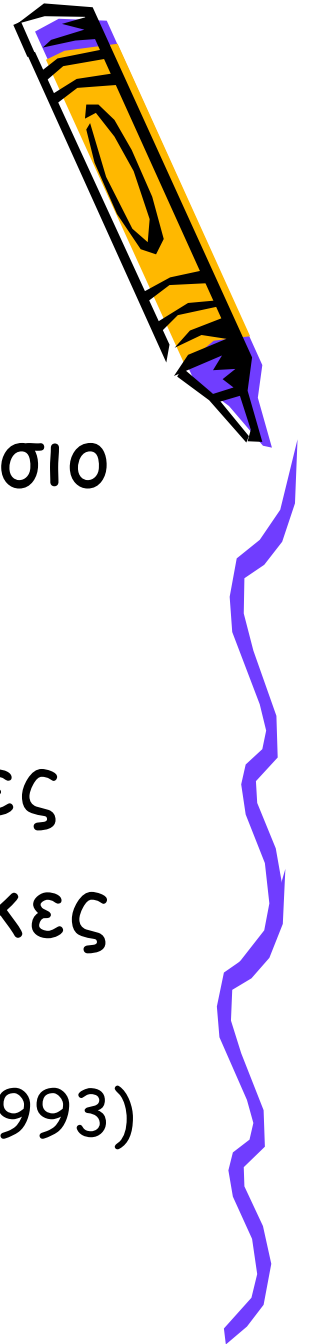
- Άγχος
- Κατάθλιψη
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Δυσκολίες στις προσωπικές σχέσεις

ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ : ΘΥΤΕΣ

- 60% από τα αγόρια-θύτες στο γυμνάσιο είχε τουλάχιστον 1 ποινική καταδίκη μέχρι την ηλικία των 24 ετών
- 40% είχε 3 ή περισσότερες καταδίκες
- Η πιθανότητα για πολλαπλές καταδίκες ήταν 4-πλάσια αυτής των μαρτύρων.

(Olweus, 1993)

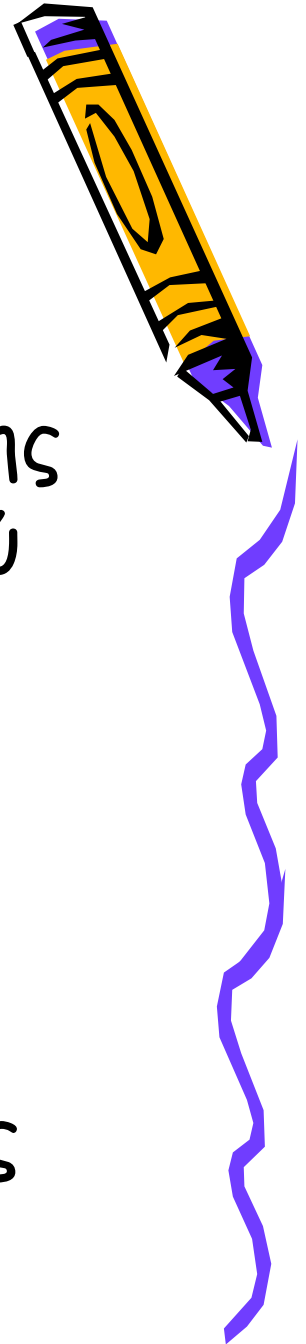

Be confident. Bullies don't like people who are not afraid.

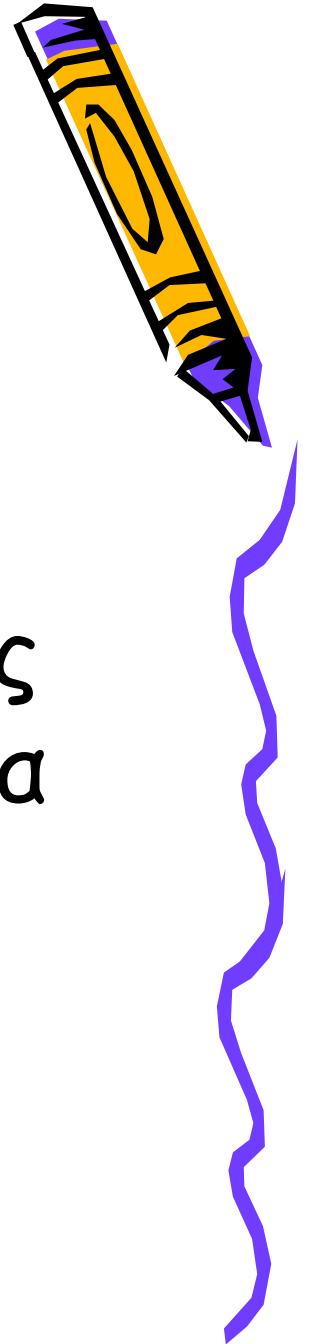
ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΟΝΙΟ

- Ανάπτυξη της σωματικής δύναμης και δεξιοτήτων μέσω αθλητισμού
- Προώθηση των κοινωνικών επαφών του παιδιού
- Αποφυγή υπερπροστασίας
- Επικοινωνία με το σχολείο
- Προσφυγή σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας

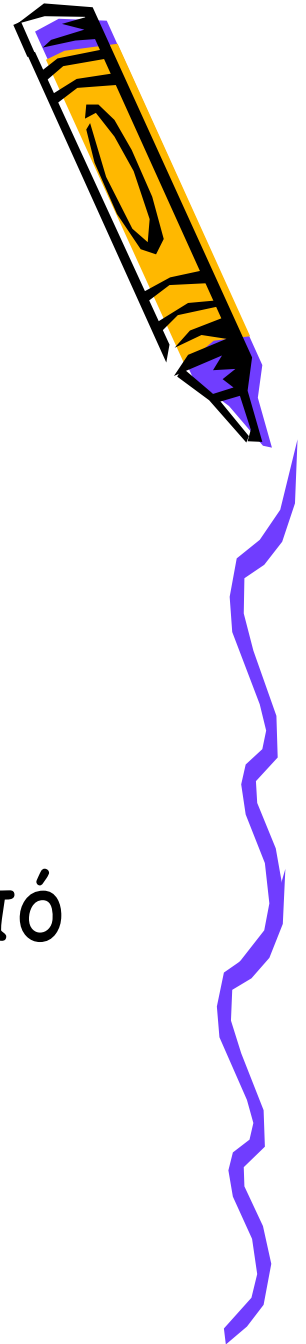
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ

- Αποφυγή της φραστικής και σωματικής βίας
- Καλλιέργεια κλίματος αγάπης και αποδοχής στην οικογένεια
- Θέσπιση σαφών ορίων αποδεκτής συμπεριφοράς

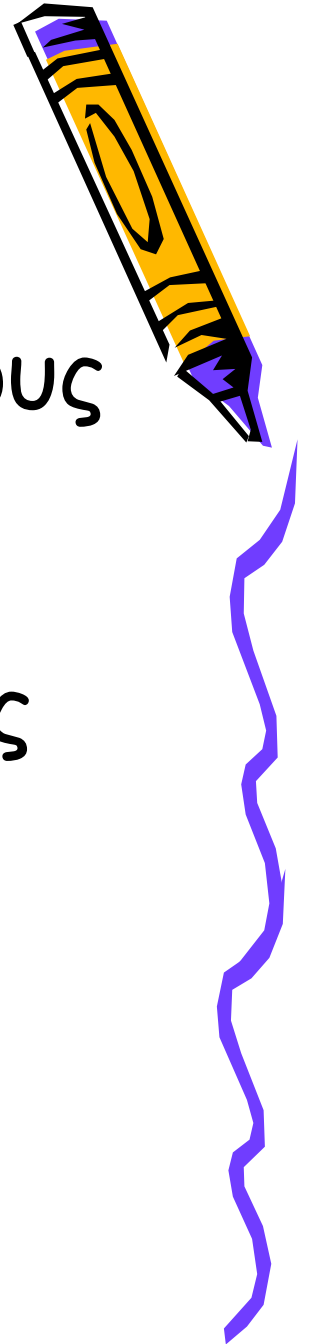
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ

- Ενίσχυση της επιθυμητής συμπεριφοράς
- Αποθάρρυνση της βίαιης συμπεριφοράς
- Συστηματική ενημέρωση από το σχολείο
- Προσφυγή σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας

ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Συνάντηση με το θύμα και τους γονείς του
- Συνάντηση με το επιθετικό παιδί (παιδιά) και τους γονείς τους
- ✓ Ευαισθητοποίηση
- ✓ Πειθαρχικές επιπτώσεις

**Πρόγραμμα πρόληψης και
αντιμετώπισης εκφοβισμού στα
σχολεία της Νορβηγίας: μείωση
συχνότητας κατά 50% σε 2 χρόνια
(Olweus 1994)**

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΥ

- **Παρακολούθηση παιδιών ψηλού κινδύνου**
- **Διερεύνηση ψυχοσωματικών συμπτωμάτων και κακώσεων**
- **Συμβουλευτική για γονείς και παιδιά**
- **Συνδετικός κρίκος με υπηρεσίες ψυχικής υγείας**
- **Συνήγορος του παιδιού σε σχέση με τις σχολικές αρχές**

